

Силабус курсу Вступ до літературознавства

Ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація – 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
освітньо-професійна програма – «Бізнес-комунікації та переклад»

Рік навчання: III, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

III канд.філол. наук, доц. Белінська Ірина Дем'янівна

Контактна інформація belinska@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Курс «Вступ до літературознавства» призначений для студентів третього курсу як вибіркова дисципліна. Він повинен дати студентам уявлення про основні й допоміжні галузі літературознавства, познайомити з історією формування поетики як наукової дисципліни, показати роль літературознавчої теорії в розвитку літератури, навчити аналізувати художні тексти, показати зв'язок літературознавства з іншими гуманітарними дисциплінами, розкрити зв'язок національної літератури з іншими літературами, навчити виявляти спільне в них, показати еволюцію поглядів на літературу, виникнення і зміну літературознавчих концептів, навчити аналізувати твори, розкрити зв'язок і специфіку теорії, історії літератури та літературної критики.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Літературознавство як наука. Основні дисципліни літературознавства. Допоміжні дисципліни літературознавства. Зв'язки літературознавства з іншими науками.	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Поточне опитування.
2	Тема 2. Література як вид художньої творчості Література як вид мистецтва. Основні етапи історичного становлення літератури.	Знати основні види мистецтва, основні етапи історичного становлення літератури, розуміти місце літератури в системі мистецтв.	Поточне опитування.

	Література в колі різновидів мистецтва.		
3	<p>Тема 3. Зовнішня форма літературно-художнього твору</p> <p>Загальні принципи організації художнього мовлення. Засоби словотворчого вираження мовлення (неологізми, зарозуміла мова). Лексико-синонімічні засоби вираження мовлення (архаїзми, історизми, варваризми, екзотизми,). Лексико-синонімічні засоби вираження мовлення (діалектизми, жаргонізми, професіоналізми, арготизми, просторіччя, поетизми, термінологізми, канцеляризми). Засоби контекстуально-синонімічного вираження мовлення (тропи): епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха).</p> <p>Засоби контекстуально-синонімічного вираження мовлення (тропи): перифраз, евфемізм, антономазія, іронія, гіпербола, літота.</p> <p>Синтаксичні засоби вираження мовлення (стилістичні фігури): інверсія, анаколүф, еліпсис, асиндетон, полісиндетон, плеоназм, тавтологія, синтаксичний паралелізм. Синтаксичні засоби вираження мовлення (стилістичні фігури): анафора, епіфора, анепіфора, епанафора, градація, параномазія, антитеза, оксюморон, риторичні фігури.</p>	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють в контексті літературних процесів.	Стандартизовані тести.
4	<p>Тема 4. Внутрішня форма літературно-художнього твору.</p> <p>Структура і елементи</p>	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Групові завдання.

	внутрішньої форми художнього твору. Система образів художнього твору. Сюжет художнього твору. Композиція художнього твору.		
5	Тема 5. Композиція літературно-художнього твору Композиційна організація літературно-художнього твору. Типи композиційної організації літературно-художнього твору.	Вирізняти типи літературно-художнього твору згідно їхньої організації.	Стандартизовані тести.
6	Тема 6. Змістова організація літературно-художнього твору Тематика та проблематика твору. Фабульна основа твору. Характер як предмет пізнання та оцінки у творі. Ідея та пафос як елементи ідейно-емоційної спрямованості твору.	Мати навички ідентифікації тематики твору, визначати сюжет, характери, ідею.	Поточне опитування.
7	Тема 7. Роди і жанри літератури Загальне поняття про роди та жанри. Епічний рід літератури. Ліричний рід літератури. Драматичний рід літератури	Мати навички визначання родів та жанрів літератури, вміти класифікувати твори згідно вказаних позицій.	Поточне опитування.
8	Тема 8. Літературний процес Загальне поняття про літературний процес. Внутрішні фактори розвитку літературного процесу. Види художньої взаємодії.	Володіти термінологією по темі, визначати внутрішні фактори розвитку літературного процесу та види художньої взаємодії.	Стандартизовані тести.

9	<p>Тема 9. Напрями і течії літератури Бароко. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Модернізм. Неоромантизм. Імпресіонізм. Експресіонізм. Символізм. Неокласицизм. Футуризм. Неореалізм. Екзистенціалізм. Постмодернізм.</p>	<p>Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p>	<p>Групові завдання.</p>
10	<p>Тема 10. Віршознавство та його розділи Поняття про віршознавство та вірш як специфічний тип художнього мовлення. Загальні принципи ритмічної організації вірша. Первинний ритм вірша. Вторинний ритм вірша.</p>	<p>Мати навички аналізу та інтерпретації поетичних творів, їх трактування на мовах, що вивчаються, визначати ритмічну структуру вірша, вирізняти первинний та вторинний ритми вірша.</p>	<p>Поточне опитування.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Чижевський Д. Українське літературне бароко. К., 2001.
2. Сивокінь Г. Давні українські поетики. Харків, 2001.
3. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич, 2008.
4. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм. Ч. 1. Лексика. Ніжин, 1994.
5. Качуровський І. Основи аналізу мовних форм. Ч. 2. Фігури і тропи. – Київ, 1995.
6. Качуровський І. Генерика. К., 2018.
7. Енциклопедія постмодернізму. К., 2013.
8. Мітосек З. Теорії літературознавчих досліджень. Сімферополь, 2003.
9. Боровська Н. Психологія і літературознавство. К., 2003.
10. Вступ до літературознавства / Уп. Н. Бернадська. К., 1995.
11. Онишкевич Л. Екзистенціалістська модель у теорії літератури / Лариса Онишкевич // Слово. Знак. Дискурс : антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. ; передм., упоряд. і прим. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. С. 243–244
12. Наливайко Д. Трагічний гуманізм Альбера Камю // Камю А. Вибрані твори. К., 1991. С. 5-28.
13. Наливайко Д. Інтелектуальна проза А. Камю / Д.Наливайко // А. Камю. Вибрані твори : у 3 т. Т. 3. Харків, 1997.
14. Павлишин М. Козаки в Ямайці: постколоніальні риси в сучасній українській культурі / Марко Павлишин // Слово і час. 1994. № 4-5. С. 65 – 71.
15. Павлишин М. Постколоніальна критика і теорія // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис. 1996. С. 531-535.
16. Пухонська О. Травматична пам'ять і національна ідентичність: посттоталітарна версія взаємовпливу (на прикладі сучасної української літератури) / Оксана Пухонська // Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб наук. праць (філологічні науки). № 7. 2016. С. 107 – 111.
17. Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи [Електронний ресурс] / Тамара Гундорова. Доступно з: <http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma>
18. Бовсунівська Т.В. Щоденник // Бовсунівська Т.В. Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману: Підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. С.434-

442.

19. Гундорова Т. "Щоденник" як лабораторія жіночої сексуальності // *Femina Melancholica*. Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. К., 2000. С. 92-95.
20. Максименко О.В. «Щоденник страченої» Марії Матіос – щоденник-імітація // *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2013. № 4 (263). Ч.2. С.154-160.
21. Полюхович О.П. Національно-культурна ідентичність у щоденникових записках Олександра Довженка // *Наукові записки НаУКМА. Літературознавство*. 2018. Т.1. С.97 – 103.
22. Барабаш Ю. Поема-містерія Тараса Шевченка «Великий льох» // *Дивослово*. 2001. № 4. С. 7–10.
23. Корнійчук В. Жанрова мозаїка «Зів'ялого листя» // *Українське літературознавство*. 2006. Вип.68. С.51-63
24. Павлів О. Поема-містерія «Великий льох» Тараса Шевченка // *Слово і час*. 1991. № 6. С. 67–73.
25. Папуша І. Символічна структура “Зів'ялого листя” // *Українське літературознавство*. Іван Франко: Статті і матеріали. Львів, 2001. Вип.64. С.33-43.
26. Смілянська В. Шевченкова романтична поема: система індивідуальних жанрових модифікацій // *Слово і час*. 2010. № 6. С. 3–20.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 (теми 1-5) 1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів) = max 50 балів 2. Письмова робота = max 50 балів	30
Заліковий модуль 2 (теми 6-10) 1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів) = max 40 балів 2. Письмова робота = max 60 балів	40
Заліковий модуль 3. 1. Написання і захист КПЗ= 60 балів 2. Виконання завдань під час тренінгу = max 20 балів 3. Самостійна робота студентів = max 20 балів	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом